

HET LAATSTE NIEUWS UIT INDIË

Verschijnt iederen Maandag en Donderdag.

Bureaux: REDACTIE EN ADMINISTRATIE: DEN HAAG — NOORDEINDE 29 — Telefoon 112884 — Giro 406200
Wvd. Hoofdredacteur: JOH. KONING, Directeur: G. DE PREE. — Uitgave van de N.V. Het Indische Nieuws — Den Haag

Abonnementsprijs f 2.25 p. 3 maanden
per halfjaar f 4.25 — per jaar f 8.00
Losse nummers f 0.10

Voor Ned. Indië, Suriname, Curaçao
en het buitenland f 2.75 p. kwartaal
f 5.25 p. halfjaar — f 10.— p. jaar

Advertentieprijs f 0.25 per mm.

Erkenning van de Repoeblik

is verraad

Op een Maandag j.l. in den Dierentuin te 's-Gravenhage gehouden voorlichtingsbijeenkomst van de Stichting „Indië in nood..... geen uur te verliezen!” sprak o.a. de heer W. Belonje over het onderwerp: „Erkenning van de Repoeblik Indonesia beteekent verraad!”

W. Belonje
sprak

De spreker betoogde niet te begrijpen hoe men er van Nederlandsche zijde toe komt, Engelsche bemiddeling te aanvaarden. De Engelschen immers zijn in de kwestie partij geworden, zij hebben zich tegenover de Nederlanders en naast de repoeblik gesteld, zooals de heer Belonje met enkele sprekende voorbeelden aantoonde.

Protest teekende hij aan tegen het feit, dat Nederlanders in een officieele functie een beleefdheidsbezoek hebben gebracht aan den Jappenknecht Soekarno, die middellijk of onmiddellijk den dood van miljoenen Indonesiërs en Nederlanders op zijn geweten heeft, die drie en een half jaar lang dag in dag uit het Nederlandsche Volk heeft beleedigd ook in zijn vorstin.

Allerlei feiten wijzen erop, dat erkenning van de repoeblik nabij schijnt. De heer Schermerhorn zou in een interview erkenning van de repoeblik in het vooruitzicht hebben gesteld. Dit interview werd gedementieerd, doch de heer Belonje is van meening, dat er toch wel iets van waar zal zijn. Bovendien heeft prof. Schermerhorn zich bereid verklaard Soekarno als eventueelen leider van de delegatie voor de onderhandelingen te ontmoeten. Dr. van Mook sprak in zijn openingsrede te Pangkalpinang van een consolidatie der repoeblik.

Op deze consolidatie heeft Logemann hier en Van Mook in Indië aangestuurd. Sjahrir is wel zoo goed geweest zijn goedkeuring te hechten aan deze rede van den vertegenwoordiger van de Nederlandsche Kroon. De repoeblik is in aantocht, zij marcheert en de spreker vreest, dat de Nederlandsche regeering zal meemarcheeren. Veel zal hier afhangen van de houding der Katholieken.

Erkenning van de repoeblik echter beteekent verraad. Verraad aan de Indonesiërs, die op ons hun vertrouwen hebben gesteld; verraad aan de Indische Nederlanders over wie wordt gesproken als een minderheid en wier stem bij de

onderhandelingen in Batavia niet werd gehoord; verraad aan de Chineesche bevolking; verraad ook jegens onze Hollandsche jongens die met duizenden naar Indië gaan om daar recht en veiligheid te brengen.

Erkenning van de repoeblik brengt geen oplossing, want dan zou de hel pas goed losbreken. De T.R.I. is incompetent om de terreur meester te worden, met als gevolg, dat onze jongens dit varkentje zouden moeten wasschen ter consolidatie van de repoeblik! Rood wit blauw onder rood wit! Willen wij dat? zoo vroeg de heer Belonje aan zijn zeer talrijk gehoor. Het antwoord was een veelmondig: Nooit!

Erkenning van de repoeblik zou ook verraad beteekenen aan de dooden. Zij zouden tevergeefs zijn gestorven. Aan Van Mook is eens de vraag gesteld of hij meende, dat Karel Doorman voor de repoeblik was gevallen. En de luitenant-gouverneur generaal bleef hierop het antwoord schuldig. Jegens dooden past geen verraad, doch eerbied.

Ten slotte zou erkenning der repoeblik verraad beteekenen jegens onze generatie hier en ginds.

Nederland staat op 'n tweesprong. God geve, dat het de goede keuze zal doen, opdat niet onze handen „einde” zullen schrijven onder de roemrijke geschiedenis van het Koninkrijk der Nederlanden.

Uit de aanwezigen, die de groote Dierentuinzaal geheel vulden, werden talrijke schriftelijke vragen aan den heer Belonje gesteld. De spreker heeft er slechts enkele tijdens de vergadering kunnen behandelen. Op de overige zal hij in ons blad nader ingaan.

Militairen worden voorgelicht

Aangezien is gebleken, dat de naar Nederlandsch Indië uit te zenden militairen nog niet voldoende beseffen waarom en met welk doel hun aanwezigheid in de Overzeesche gebiedsdeelen noodzakelijk is, moet met spoed de voorlichting op dit gebied door deskundigen ter hand worden genomen. In verband hiermede heeft het betrokken artikel van de begroting van het Ministerie van Oorlog een verhooging ondergaan.

Wij hopen van harte, dat er bij deze voorlichting door deskundigen inderdaad van deskundige voorlichting en vooral ook van voorlichting in de goede richting kan worden gesproken.

Soetan Sjahrir, thans opnieuw „premier” en „minister van buitenlandsche zaken” van de repoeblik. Ook treedt Sjahrir op als leider van de delegatie voor de onderhandelingen, wat in de lijn der verwachtingen lag. Sjahrir immers heeft eens verklaard, dat hij bereid is met de Nederlanders te onderhandelen als met de vertegenwoordigers van een vreemde doch wel bekende natie en onderhandelingen met een vreemde natie worden nu eenmaal geleid door den minister van buitenlandsche zaken! Dat het hier een zich noemende minister van buitenlandsche zaken geldt en dat wat hij vertegenwoordigt geen fatsoenlijke staat, doch slechts een overgebleven gezwel van de fascistische Japansche onderdrukking is, moeten wij blijkbaar maar slikken, de Nederlandsche onderhandelaars in Batavia slikken het immers ook! En toch blijven wij van meening dat onderhandelen met Sjahrir nog steeds gelijk staat met onderhandelen met Soekarno, den Jappenknecht.

S.T.A. VAST IS DANKBAAR

dat hij zijn zegje kan zeggen zonder de noodzaak onder te duiken, omdat Hooge Heeren er anders over denken. Nog niet zoo lang geleden kon dat niet en als de vrienden van de „Waarheid” hun zin kregen kon het nog niet. Er is wat ten goede veranderd in deze Lage Landen.

Wat echter niet ten goede veranderd is hoort men eenige malen per dag door den Omroep.

Zooals toen, ook thans een berichtgeving, die nergens op lijkt. Behalve op verbeeldingrijke opvattingen van één bepaalde partij, die kennelijk aan de touwtjes van den berichten-dienst trekt. Vandaar, dat onze Nederlandsche Omroep al over „Indonesië” sprak toen iedereen, zelfs onze Engelsche vrienden, Nederlandsch-Indië nog Nederlandsch-Indië noemden; „Ministers” en „Kabinet” van de Japansche „Republiek Indonesia” erg deftig aan het volk van Nederland voorstelde, toen iedereen nog over de zoogenaamde ministers spraken, ook de B.B.C. En deze, op de feiten vooruitlopende berichtgeving is gebleven tot op dezen dag.

Van wie heeft de berichtenbaas van den radio-nieuwsdienst toch toestemming om een samurai-zwaard te hanteeren voor het plegen van harakiri?

Daarom: dankbaar maar niet voldaan, zoolang niet een linksch-goebbelsisme in de radio is vervangen door een onzijdige berichtgeving, die zich houdt aan de staatsrechtelijke benamingen en verhoudingen, zoolang die niet wettelijk gewijzigd zijn.

S.T.A. VAST.

BETERE VOORLICHTING

van het buitenland
over de toestanden
in Indië.

Ook U kunt hieraan meewerken! Stuur uw vrienden en kennissen in de Engelsch sprekende landen

de vertaling van het rapport
van de Commissie-Van Poll
en

„The truth
about the Indonesian Republik”
door William F. de Bruyn.

Deze brochures zijn verkrijgbaar (resp. tegen den prijs van f1,75 en f1,50) bij de Stichting Indië in Nood... geen uur te verliezen, Andries Bickerweg 5, 's-Gravenhage, telefoon 330295, giro 6866.

Zóó is het op Java

Als wij hier zaten als bezetters...

... doch de werkelijkheid is anders

„Je kunt mij gelooven of niet, al ga je hier met tegenzin heen, hier word je idealist, je gelooft het mis-schien niet, maar als je op actie gaat en je komt in de vijandelijke gebieden, dan wordt de sluier van geheimzinnigheid weer even opge-tild. Vorige week nog hebben we een aantal graven blootgelegd; de eerste was van een man, ongeloof-lijk verminkt. Het lijk lag ± 1½ maand in een kuil.

Dit zijn blanken, Hollanders, die de Jappenbezetting hebben doorstaan en nu het slacht-offer worden van de waanzin-nige denkbeelden, door enkele dwepers - opgestookte machts-wellustelingen - die den gods-dienst der inlanders gebruiken voor hun zaak.

Als wij hier zaten als bezetters, zou ik de eerste wezen, die tot dienstweigering overging, maar het is juist andersom.

De doorsnee Javan wil dezelfde toestanden terug als voor den oor-log en geen kleine groep, minstens 80 %.

Een klein voorbeeld: Wij rukken op; de sawah's liggen onbebouwd, geen mannen zijn aanwezig. Na een dag of vier komen de eerste man-nen weer terug. Kom je na twee of drie weken weer hier langs, dan zie je overal bedrijvigheid op de sa-wah's.

Als de T.R.I. (Tantara Repoe-blik Indonesia) terugtrekt, ver-branden ze alles; heele kam-pongs gaan in vlammen op, be-halve als het met verrassing gaat,

maar dat is sporadisch; wanneer dit gebeurt met spionage, heb je kans dat je een goeien slag slaat.

Je tegenstanders hier zijn Japansche en Duitsche offi-cieren en plm. 15% inlanders, die niet weten waarom ze het doen, op een enkele uitzonde-ring na, dat zijn de T.R.I. offi-cieren, die hitsen de menschen

De Nieuwe Drentsche Cou-rant publiceerde onlangs een brief van een Nederlandschen vrijwilliger op Java aan zijn broer die op het punt stond als soldaat naar Indië te vertrek-ken.

De schrijver idealiseert de toestanden niet, maar zegt rondt de waarheid over den toestand op Java. Aangezien wij met de Nieuwe Drentsche Cou-rant van meening zijn, dat brieven als deze verdienen ge-lezen te worden door allen die als militair naar Indië zullen gaan, zijn wij zoo vrij eenige passages uit den brief in kwes-tie in ons blad over te nemen.

op, persen van kampongbewo-ners geld en rijst af, slachten al wat blank en Chineesch is af en leiden zelf een pracht-leven.

Dan te bedenken dat er nog duizenden mannen, vrouwen en kinderen, meest Hollanders, in midden Java vastgehouden worden als gijzelaars, die hun leven geen oogenblik zeker zijn. Alles bij elkaar genomen, is dat nog niet genoeg?

Het eenige wat wij noodig heb-ben zijn mannen en wapens. Het komt voor dat één compagnie het werk moet doen waar een bataljon genoeg aan had.

De schrijver behandelt een aan-tal vragen en gaat verder:

„Meer zal ik je niet schrijven, want dan kun je het niet meer uit elkaar houden, maar één schreeuw moest over de lage landen klinken

en dat moest zijn voor hen, die onder groot godsdienstig vertoon in de kampons worden afgeslacht (Hollanders).

Nederland werd bevrijd door bui-tenlandsche jongens. Overal in Ne-derland liggen ze begraven. Is het Nederlandsche bloed zoo duur ge-worden, Nederland, dat allen die er buiten wonen zelf maar moeten zorgen uit den greep te komen van een groep beesten in menschenge-daante? Zij die zoo hard schreeu-wen over vrijwilligers en angst hebben voor Indië, zijn in mijn oogen lafaards.

Niet voor Dr. van Mook?

„De verdere liquidatie van de Japansche invasie en de terug-keer van orde en rust, met name op Java en Sumatra, zijn noodzakelijke voorwaarden, wil Nederland zich kunnen wijden aan zijn roeping, te zamen met de Indonesische volken ook voor hen binnen het koninkrijk een eigen staatsverband op te bou-wen, waarin die volken vrij hun eigen kracht kunnen ont-plooien en door middel waar-van zij zich een eigen plaats in de rij der verschillende vol-keren kunnen verwerven.”

U herinnert zich deze woor-den toch? Ze zijn uit de jong-ste troonrede van H.M. de Ko-ningin. De woorden van een troonrede plegen voor iederen Nederlander te gelden. Zoo langzamerhand beginnen wij ons evenwel af te vragen of dit-maal wellicht een uitzondering is gemaakt voor Dr. van Mook, alsook voor prof. Schermerhorn. Kan iemand ons hierover in-lichten?

Herhaling van Tangerang gevreesd

De Chineesche consul-generaal voor Nederlandsch-Indië, die thans te Nanking vertoeft, verklaarde tegenover de Chineesche pers, dat een herhaling van het drama van

Ondanks

Ondanks de tegenwerpingen van de Britsche en Nederland-sche militaire autoriteiten op Java, heeft de Britsche regee-ring goedgevonden, dat aan de repoeblik twee honderd trucks en maandelijks zestienhonderd ton kolen worden geleverd om de rijstleveranties aan India te bespoedigen.

De urgentie van de voedsel-crisis heeft tot dit besluit van de Britsche regeering geleid. Met deze voedselcrisis wordt de voedselcrisis in Britsch-Indië bedoeld. Maar schreeuwt de be-volking van Madoera niet om voedsel? Tracht zij niet op al-lerlei mogelijke en onmogelijke manieren Soerabaja te berei-ken omdat het op Madoera zelf van den honger niet meer is uit te houden en er dagelijks slachtoffers vallen?

Ondanks de tegenwerpingen van de Britsche en Nederland-sche militaire autoriteiten op Java, doch ook ondanks den honger op Madoera.

Tangerang waarschijnlijk moet worden geacht, tenzij de politieke situatie in Nederlandsch-Indië wordt opgehelderd en een krachtig centraal gezag wordt ingesteld. Hij zeide, aldus „Het Dagblad” (Bata-via), dat alle protesten nutteloos blijven zoolang de huidige onrust voortduurt, en onthulde, dat de Chineesche regeering haar best doet om vrede tusschen de Neder-landers en de Indonesiërs tot stand te brengen. Hij verklaarde, dat er inderdaad enkele Chineezers in het Nederlandsch-Indische Leger zijn, „evengoed als er Chineezers aan de zijde der Indonesiërs strijden”. Van de eerste soort zijn er hoogstens 800 en dezen hebben hun houding van strikte neutraliteit laten va-ren, omdat zij tijdens de Japansche bezetting een slechte behandeling van de zijde der Indonesiërs heb-ben ondervonden.

Bezwaar tegen aansluiting bij de Repoeblik

Het Batak-comité in het Rapwi-kamp te Medan heeft volgens Aneta een telegram gezonden aan H.M. de Koningin van den volgen-den inhoud:

„op goede gronden overtuigd ook te spreken namens overgrote deel bevolking tapanoei welke ernstig lijdt onder chaos terreur verzoeken eerbiedigst hulp uwer majesteit om aan ellende van ons volk einde ma-ken opdat opbouw van ons geteis-terd land in eendrachtige samen-werking van nederlanders en ba-taks in waren democratischen zin mogelijk als bedoeld in uwer majes-teits rede december 1942 stop zij ons vergund onze ernstige bezwa-ren kenbaar maken tegen aanslui-ting van tapanoei bij indonesische republiek.”

Indië door de radio

Het onderwerp, waarover Ds. W. Fijn van Draat op Woens-dag 23 October a.s., van 21.00—21.20 uur, voor de N.C.R.V.-mi-crofoon (Hilversum II, 415 m.) spreekt, luidt: „Nieuwe verbon-bondenheid”.

MAANDAG 28 OCTOBER a.s. om 21.00 uur, spreekt voor de N.C.R.V.-microfoon (Hilversum II, 415 m.) Dr. W. G. Harren-stein, uit Weesp, voorzitter van de afdeling buitenland van het Ned. Bijbelgenootschap. Het on-derwerp van zijn toespraak is: „De vertaling van den Bijbel voor Kerken en Zending in Indië”.

De troepen zendingen

Zullen wij inderdaad baas in eigen huis zijn?

„Wat den moord op de Chineezers in Bagansjapapi betreft, was de Nederlandsche regeering reeds lang van de gespannen situatie op de hoogte, maar zij had van het geallieerd opperbevel geen verlot gekregen in te grijpen. Het eenige middel tot redding van de situatie is de bemiddeling van Indonesiërs.”

Ziedaar een van de zeer vele be-richten die ons thans regelmatig bereiken.

Een losgeslagen bende roo-vers en moordenaars, voor 'n deel bestaande uit de troepen van de z.g. republiek, overvalt een weerloze massa nijveren, plundert en moordt, en de geestelijke leiders van die bende vormen het eenig inter-mediair om den toestand te redden.

Is een dergelijke zienswijze geen hopeloos bewijs van gedegenereerd staatsmanschap?

Dan troosten wij ons met de ge-dachten, dat vóór 30 November a.s. onze geallieerde vrienden ons zullen hebben verlaten en wij weer baas zullen zijn in eigen huis. Maar is dat wel zoo? Wat weten we van de afspraken, al dan niet afgedwon-gen, met onze geallieerde vrienden gemaakt? En is 't wel „ons eigen huis” waarin we baas zullen zijn?

We zullen het thans spoedig genoeg zien. Eerstdaags is de 7 Decemberdivisie in Indië ge-arriveerd. Niet om een koloni-

alen oorlog te voeren.

Accoord.

Om de sfeer te scheppen waarbinnen in vrijheid tot op-bouwend werk kan worden overgegaan.

Accoord.

Om na vrije meeningsuiting en overleg tot die staatkundige zelfstandigheid van Indië te ge-raken, die voor dat land het meest doeltreffend is en met de geaardheid van het Indonesi-sche volk het meest overeen-stemt.

Accoord.

Wanneer echter die divisie wordt aangewend tot het consolideeren van de „Machtsergreifung” van een stel collaborateurs, met de toezeg-ging tevens, dat het hun vrij staat Indië van het Rijksverband los te maken, en dat wij, Nederlanders, ons daar bij voorbaat bij zullen neerleggen, wel... dan is met zulk een doelstelling voor oogen, een misdaad begaan aan elken Neder-landschen soldaat, die voor die valsche utopie sneuvelt.

A. M. PINO.

Voorlichting

door „Indië in Nood”

Het Voorlichtingsbureau van de Stichting „Indië in Nood... geen uur te verliezen”, organi-seert bijeenkomsten te:

ALKMAAR: Maandag 14 Octo-ber te 8 uur n.m., sprekers: A. T. H. Winter en Mr. P. N. Janssen;

DEVENTER: Maandag 14 Octo-ber te 8 uur n.m., in den Schouwburg; sprekers: Dr. B. Vrijburg en A. van Sprang. Deze bijeenkomst wordt gehouden in het ka-der van de Indische boeken-week;

VLAARDINGEN: Dinsdag 15 October te 8 uur n.m., in „Excelsior”, Oosthavenkade 10; sprekers: Dr. H. A. Colijn en Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruijn;

WASSENAAR: Donderdag 17 October te 8 uur n.m., in de bioscoop Langstraat; spre-ker: Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruijn;

HAARLEM: Vrijdag 18 October te 8 uur n.m.; sprekers: Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn en C. Maathuis.

De Commissie-Generaal

Geen vertegenwoordiging van Nederland en Indië

Haar samenstelling werd beslist in de vergaderkamers der partijbesturen.

Wij maken in dit nummer van ons blad een aanvang met de publicatie van een serie artikelen van de hand van DR. J. W. MEIJER RANNEFT, waarin deze zijn meening geeft ten aanzien van de Commissie-Generaal.

Dr. Meijer Ranneft vestigt er uitdrukkelijk de aandacht op, dat hij bij alles wat in deze artikelenreeks staat, zijn eigen meening geeft. Geen ander is daarom verantwoordelijk, zelfs niet waar hij woorden tusschen aanhalingsteekens citeert.

De Commissie-Generaal staat nu in het middelpunt. Zij is in strijd met de Grondwet; haar instelling treft art. 62 in het hart; de Grondwet had nu eenmaal — hoe men de zaak ook keert of wendt — alle bevoegdheden in zake Indië opgedeeld.

Toch kan men, ook zonder zoover te gaan als de Baliër Soekawati — die zijn te Malino verworven staatkundig inzicht samenvatte in de uitspraak: „Ach die Grondwet, Mijnheer, wat betekent die nog” — van meening zijn, dat er iets zeer goeds kan liggen in het tijdelijk leggen van macht en plicht in de handen van enkele mannen die samen een oplossing moeten vinden.

Vroeger is er ook wel eens gedacht aan een met groote bevoegdheden toegeruste, kleine commissie, welke dan linksch en rechtsch Nederland zou vertegenwoordigen en tevens Indië-zoals-het-groeide (zoals dat tot uiting kwam in de toenmalige Indische Regering en de rechtsche Volksraadmeerderheid). Het Grootbedrijf vond voldoende begrip in rechtsch Nederland en Indië en ook linksch Nederland toonde groeiend besef van het nut dat dit grootbedrijf bracht.

Links en rechts van die drie groepen stonden toen de communisten en nationalist en de nationaal-socialisten. Die wisten allebei wel revolutie.

Denkbaar scheen, dat de drie middengroepen een accord zouden vinden vóór de catastrofe en zonder revolutie.

Inmiddels zijn beide gekomen: catastrofe en revolutie. De situatie is nu anders. De nationaal-socialisten zijn verdwenen, de nationalist kregen hun revolutie van Japan; Indië-zoals-het-groeide verdween voor een groot deel en

Erkenning der repoebliek is verraad

In opdracht van de circa 1500 aanwezigen tijdens de Maandag 7 October j.l. in den Haag-schen Dierentuin gehouden Voorlichtingsbijeenkomst waar de heer W. Belonje erkenning van de repoebliek als verraad kenschetste, heeft het bestuur van de Stichting „Indië in Nood”... geen uur te verliezen!”, een telegram gezonden aan de commissarissen-generaal te Batavia. In dit telegram wordt met den grootsten ernst verzocht alles te vermijden, wat uitgelegd kan worden als een erkenning der republiek door het Nederlandsche volk.

wordt bewust verloochend en vernietigd door van Mook.

De communisten en linksch Nederland kiezen partij voor de revolutie, rechtsch Nederland doet dat niet. Het bedrijfsleven ziet zonder vreugd, dat zijn basis wordt weggeslagen; het weet nog niet tot wie het zich wenden moet.

Het is begrijpelijk dat men thans een commissie wenscht, die zich moet bezinnen op de grondslagen van den nieuwen staat: 'n Commissie-Generaal.

Die Commissie-Generaal ontstond dan ook. Maar zij werd geen vertegenwoordiging van Nederland en Indië, zelfs niet van Nederland. Haar samenstelling werd ten slotte beslist in de vergaderkamers der partijbesturen van de Partij van den Arbeid en de Roomsche Katholieke Volkspartij.

Premier Beel heeft zijn kabinet gevormd op een combinatie van deze beiden; in het West-Europa van tegenwoordig (waar overal behalve in het „bruggenhoofd” der Nederlanden communisten en socialist een meerderheid van tweederde hebben) scheen dat de eenige oplossing waarbij te groote binnenlandse spanningen konden worden voorkomen. Deze combinatie dan van P. v. d. A. en R.K. kwam naar verluidt tot een accord. De R.K. zouden het procesrecht en de erkenning van het Kerkelijk huwelijk krijgen, de P. v. d. A. een commissie-generaal ter gedeeltelijke voortzetting van het koloniaal beleid van het gevallen Ministerie Schermerhorn, dat vóór alles oorlog niet wenscht. Van die Commissie zou Schermerhorn voorzitter moeten zijn, over de verdere samenstelling viel te praten. Dat is dan ook geschied.

Bij dat overleg was de situatie dan — indien ik het goed zie — zoo, dat Minister Beel — en men kan zeggen het gehele Katholieke Nederland — wel degelijk koerswijziging in zake Indië wil, dus afwijking van de politiek Schermerhorn-van Mook en zelfs aftreden van v.Mook. Maar men wilde „geen brokken maken”, zoals een journalist dat uitdrukte.

Men vindt uitkomst in de figuur van Minister Jonkman, die toetrad tot de P. v. d. A. (wat zijn positie tegenover links en tegenover rechts versterkte). Ook Jonkman wil koersverandering, maar men doet goed er zich rekenschap van te geven, dat als het verschil tusschen van Mook en zijn tegenstanders zou worden aangegeven door de woorden Zuid en Noord, de koers van Jonkman hoogstens Zuid-Oost is.

Ook Jonkman is stuwman (hij meent dat de Indische Regering vóór 1941 veel te weinig concessies deed aan de nationalist); wil stuwmen in de richting van „onafhankelijkheid”, maar hij wil thans Rijksverband.

Is er nog redding mogelijk?

Deze vraag stelde Mr. M. B. van der Hoeven op de voorlichtingsbijeenkomst van de Stichting „Indië in nood... geen uur te verliezen!”, welke j.l. Maandagavond in den Haag-schen Dierentuin werd gehouden.

Het ziet er lang niet goed uit. Alles wijst op erkenning van de repoebliek Indonesia, wat verraad beteekent. Toch beantwoordde de spreker zijn vraag bevestigend. Er is nog redding mogelijk indien het getal dergenen, die redding beoogen, daadwerkelijk groeit. Ook moeten zij, die de redding beoogen, eensgezind zijn. Een eensgezindheid groot en warm levend in ons, wat mogelijk is, als deze eensgezindheid berust op begrip. Wanbegrip in zake Indië is er al veel te lang geweest. Dan moet er nog zijn onze plichtsbetrachting.

Indië verwacht van ons Nederlanders de redding. Als wij daar moeten wijken, moet de toekomst van Indië somber worden ingezien.

Wij behoeven er heusch geen doekjes om te winden, dat het verlies van Indië voor Nederland een gevoelige klap zou beteekenen, zoo gevoelig, dat de Partij van den Arbeid er geen notie van heeft. Doch ook ons Indië zou eraan moeten gelooven. Als Soekarno met zijn kliek gaat heerschen, dan zijn de toestanden van Rusland onder de Tsjeke er heilig bij. Niet voor niets zendt Moskou thans zijn voorboden. Het Indië, dat wij hebben opgebouwd, wordt dan een communistische chaos.

Om dit te voorkomen zijn noodig, plichtsbetrachting, liefde en trouw. Het „wij kunnen elkander niet missen” moeten wij uitdragen in het Nederlandsche Volk. Wij moeten Indië redden, om de menschen die er in nood zijn, om het materiele en ook om het eigen cultureele leven dat daar is ontstaan.

Wij moeten ons Koninkrijk redden en dat kunnen wij slechts als wij trouw blijven aan onze historische roeping.

Hij wenscht geen vernietiging van Indische Nederlanders. Hij stelt zich naar ik meen „republikein” voor, liefst zonder leger en zonder

relaties met het buitenland. Hij wil daarbij wel eigen gezag en hij wil een behoorlijk leger.

(zie vervolg pag. 4)

Ontboezemingen van een Nederlander op Java

Dr. van Mook niet erg populair

Hoe de T.R.I. manschappen recruteert

Dr. van Mook is hier in Indië niet erg populair, hoewel we moeten afwachten wat hij nog verder doet. Iedereen die hier onderhandelt met Soekarno is niet populair evenals iedereen die in Nederland zou hebben onderhandeld met Mussert na Duitslands capitulatie niet populair zou zijn geweest! Den laatsten tijd lees ik geen krant meer. Ik erger me dan ongelukkig. Al dat gebazel over onderhandelingen en gesmoes en gesjacher, dat maakt me nijdig, evenals het iedereen hier nijdig maakt.

Wordt er door Nederlandsche autoriteiten gesproken met de extremisten, dan vatten dezen moed en voelen zich erkend. De Engelschen spelen hierbij heelemaal een dubbele rol. Dat ergert ons speciaal, omdat wij Malaka hebben gezien, hoe veel en veel slechter het daar voor elkaar was dan hier en hoe de Engelschen daar de bevolking als slaven behandelden. Dan te hooren wat die zelfde menschen over ons te vertellen willen hebben, in zake onze moeilijkheden hier.

Op het oogenblik mogen er geen grootere acties worden gevoerd wegens de „onderhandelingen”. Maar de T.R.I. is wel bezig mannen te recruteeren.

Ze doen dat als volgt. Ze doorzoeken een Kampong. Zijn er jonge mannen (tot ± 30 jaar) dan moeten ze lid zijn van het leger, zijn ze dat niet, dan worden ze afgeranseld en alsnog meegenomen en bewaard met een speer tegen ons

De ontboezemingen welke wij hier afdrucken zijn ontleend aan een recenten brief van een Nederlandschen militair op Java. De taal is markante soldatentaal, doch recht uit het hart gegrepen en daarom zoo waar.

gereed gehouden. Weigeren ze nog, dan is er maar één straf voor ze: de „dood”! Mooie vrijheid dus!!

Bovendien heeft de „regering” van Soekarno niets te zeggen, alles knokt en rooft, met en tegen elkaar en iedereen probeert zich zooveel mogelijk te verrijken ten koste van een ander. Veel moraal hebben ze ook niet, want worden ze door ons gevangen genomen en blijven ze toevallig leven dan vechten of spionneeren ze voor ons. Bovendien bestaat de „regering” niet zonder meer uit intellectuelen, maar ook uit vroegere sergeants uit ons oud K.N.I.-leger, die onder de Jappen mee hebben geholpen en daardoor vrij zijn gebleven. Nu zijn het Kolonels en Generaals met dikke buiken en eigen vliegtuigen en auto's.

De bevolking wil hier grootendeels wel zelfstandigheid, ze wil dit echter ook onder een Nederlandsch Koninkrijk.

Niet onder een T.R.I. die zoals hier in Bandoeng pamfletten uitstrooit met: „Onze wraak komt, Nederland stelt voor na 20 jaar Indië heelemaal zelfstandig (nu willen we dit, direct!), maar zeker is dat we over 20 jaar diegenen nog kunnen straffen die Holland hielpen.”

U begrijpt hoe bang die inheemschen zijn.

PREANGER ADMINISTRATIE - INCASSOKANTOOR

J. A. C. DE KOCK VAN LEEUWEN & Co.

Opgericht
in 1921
te
Bandoeng

Administratie van vaste goederen

Inlichtingen verstrekt gaarne de Directeur-eigenaar
J. A. C. DE KOCK VAN LEEUWEN (met verlof
in Nederland), p/a vertegenwoordigster in Neder-
land: DE KOCK & Co., Koninginnegracht no. 6,
's-Gravenhage, Tel. 11.76.85*.

DE KOCK & Co.

KONINGINNEGRACHT 6 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON No. 11.76.85*

* BANK- EN EFFECTENZAKEN
* SAFE-DEPOSIT
* ASSURANTIEN
* BELASTINGZAKEN

Vertegenwoordigster op Java: P. A. I. K. —
DE KOCK VAN LEEUWEN & Co., Bandoeng.

In telegramstijl

3 October.

Een communiqué van het re-
publikeinsche ministerie van
defensie vermeldt o.m. 5 voor-
waarden voor de wapenstil-
standsonderhandelingen, waar-
van 2 luiden: repatriëring van
alle Japansche civiele en mili-
taire gevangenen en de garan-
tie, dat aan Nederlanders noch
direct, noch indirect, wapens ter
beschikking zullen worden ge-
steld.

Sjahrir zal aan het hoofd van
de Indonesische delegatie staan.

In Nederlandsche kringen in
Batavia is de bekendmaking
van Sjahrirs nieuwe kabinet
met gematigd optimisme ont-
vangen.

De Britsche regeering heeft
ondanks de tegenwerpingen van
de Britsche en Nederlandsche
militaire autoriteiten op Java,
de levering van trucks en kolen
aan de Indonesische regeering
om de rijstleveranties aan India
te versnellen, goedgevonden,
hetgeen zij motiveert met de
slechte voedselpositie.

Ten gevolge van een insecten-
plaag en een lange periode van
droogte, is de rijst oogst van Z.-
Celebes mislukt.

Op de vragen van het Twee-
de Kamerlid Mr. Vonk over het
niet afvaardigen van Mr. Mas
Slamet naar de Pangkal Pinang-
conferentie, heeft minister
Jonkman o.m. verklaard, dat
Mr. Slamet niet door den Demo-
cratischen Bond zou zijn afge-
vaardigd, omdat hij over een
onvoldoende aantal aanhangers
beschikte.

Generaal-majoor von Frijtag
Drabbe heeft in een radiorede
o.m. verklaard, dat er een eind
moest komen aan de onjuiste
brieven van militairen over het
lage morele peil van het leger.

4 October.

Op de eerste Pangkal Pinang-
conferentie hebben 4 afgevaar-
digden het woord gevoerd. Er
werd o.m. verklaard:

1. dat buitenlandsch kapitaal
en Westersche leiding voor
de Indonesische handelso-
ndernemingen noodzakelijk
zijn;
2. het meerendeel der Indo-
Europeesche groepen wijst
het Indonesische burger-
schap niet af;

3. de financiële steun van de
regering voor kolonisatie is
onvoldoende;

4. de overgangperiode te Mali-
no genoemd is onvoldoende;

5. de vraag werd gesteld of de
regering over feiten be-
schikt, die zouden kunnen
bewijzen dat het consolida-
tieproces, dat dr. van Mook
noemde, inderdaad zulk een
omvang had bereikt, dat de
Indonesische republiek is ge-
baseerd op een staat van
orde, gesteund door den wil
van het volk.

Een Antara-bericht meldt, dat
Soekarno de macht weer aan
den raad van ministers heeft
overgedragen.

De republikeinen hebben aan-
gekondigd een 17 Augustus-divi-
sie te zullen oprichten.

De Tegelberg is met man-
schappen van de 7 December-
divisie aan boord naar Indië
vertrokken.

5 October.

Op de conferentie te Pangkal
Pinang verklaarden de Arabie-
ren voor de Republiek te zijn,
echter zonder terreur; zij kun-
nen zich ook verenigen met de
rede van Koningin Wilhelmina
van December 1942.

De Chineezers zijn neutraal.

7 October.

Hedenmorgen zijn te Batavia
de besprekingen tusschen de
commissie-generaal en de Indo-
nesische delegatie geopend on-
der voorzitterschap van Lord
Killearn. Dr. van Mook was uit
Pangkalpinang overgekomen.

Lord Killearn gaf de verzeke-
ring dat het Englands oprech-
te wensch is als goede vriend
van beide partijen alles wat in
zijn vermogen ligt te doen om,
in die mate waarin Engeland
dit kan, te helpen een rechtvaar-
dige, blijvende en vriendschap-
pelijke oplossing van de huidige
moeilijkheden te bereiken.

Verder voerden nog Prof.
Schermerhorn en Soetan Sjahrir
het woord.

In de omgeving van de com-
missie-generaal werd Zondag
de verwachting geuit, dat om-
streeks 1 November een voor-
loopige overeenkomst zou zijn
bereikt.

De Commissie-Generaal

(Vervolg van pag. 3)

Het past in dezen gedachten-
gang, dat Generaal Spoor in Indië
een sterker leger opbouwt en in
de nabijheid van de groote steden
eenig — vrij armzalig — terrein
bezet, zonder dat dat nochtans aan
die vier steden het karakter ont-
neemt van de „geconcentreerde
linie” onzaliger nagedachtenis.

Inmiddels heeft tegenover 't
nieuwe Ministerie en den nieu-
wen koers linksch Nederland
zich uitgesproken in het par-

tijcongres van de P. v. d. A. Het
wil „vrede”, wel is waar niet
zooals de communisten dien
vrede willen „tot elken prijs”
en liefst door volledige capitu-
latie voor Soekarno, maar toch
wel door vergaande concessies,
doch zonder uitzending van
troepen. Het heeft hoop, dat
door onderhandelen — ook
„onwaardig en onvruchtbaar”
onderhandelen met het oorlogs-
misdadige, fascistische staats-
hoofd Soekarno — „overeen-
stemming” kan worden be-
reikt.

Het spiegelt voor (zooals in een

artikel van Prof. Wertheim in Vrij
Nederland werd geformuleerd):
ethische voldoening voor vooruit-
strevenden, invloed voor de Kerk,
winst voor het bedrijfsleven, geen
offers van menschenlevens en geld
voor geheel Nederland.

Het sluit daarbij de oogen voor
de kosten: prijsgeven van Indi-
sche Nederlanders en vrienden van
Nederland, die dan ook bezwaar
hebben tegen wat zij voelen als
„mazzelethiek” en „edelhoedig-
heid” op kosten van derden.

Het behoort essentieel tot
deze politiek om over het Indië-
van-vóór-1941 een stroom van

laster uit te storten en tege-
lijk te betuigen, dat het In-
donesië-van-nu met zijn door
Soekarno benoemde „kabinet-
ten”, hongersnood (in Madoera
en elders), terreur en verbrok-
keld, maar steeds autocratisch
plaatselijk „gezag”, een „de-
mocratische eenheid” vormt.
Voor de meesten dezer „linksch
gezinden” geschiedt noch deze
laster noch deze leugen uit
boos opzet; het is eenvoudig
een uiting van „wishful think-
ing”.

Publicaties, welke U Indië doen kennen en op juiste wijze het Indische probleem belichten.

Brochures:

Nederlandsch-Indië, door Dr. A. L. J. Sunier	f 0.25
Japansche intrigues, door Mr. Mas Slamet	f 0.25
Feiten en Standpunten der z.g. Republiek, der Ned. Regee- ring, der z.g. rechtsche oppositie	f 0.25
Dit vroeg Indië (rapport-Visman)	f 0.25
Wat iedereen weten moet omtrent de groot-Aziatische ge- meenschappelijke welvaartssfeer, door D. W. N. de Boer	f 0.30
Het spel, dat met Nederlandsch-Indië gespeeld wordt, door Mr. D. J. J. Jongeneel	f 0.40
Het drama van Indië, door R. M. Notosoetarso	f 0.25
Rechtvaardigheid voor Indië, door Dr. J. W. Meijer Ranneft	f 0.50

Vlugschrift in courantendruk:

„Redt hen . . . zij vergaan”, 4 pag. f 0.05

Serie van 10 deeltjes Tropisch Nederland in zakformaat:

Rubber, door Ir. W. Spoon	f 5.—
De Java Suikerindustrie, door W. Galjaar	
De Tabakscultuur in Ned.-Indië, door D. J. Sanders	
Cocos- en Oliepalmcultuur, door Dr. J. Th. de Haan	
De Thee, door Dr. J. G. Ossewaarde	
Koffiecultuur in Ned.-Indië, door Dr. C. J. J. van Hall	f 0.10
De vezelstoffen van Ned.-Indië, door K. van der Veer	
Kina, door Dr. Ch. W. F. Winkel	
Specerijen, door Ir. W. L. Utermark	
Indische voedingsgewassen, door K. van der Veer	

Kaart van Nederlandsch-Indië, waarop door tekening de
bodemproducten zijn aangegeven, formaat 29 x 47 cm. f 0.10

Te bestellen, liefst per postwissel of giro (nummer 6866), bij de
Stichting „Indië in Nood” Geen uur te verliezen!

Andries Bickerweg 5 's-Gravenhage Telefoon 330295

Deze Stichting, welke gaarne uw adhaesiebetuiging en uw steun
ontvangt, kan U verder inlichten hoe de toestanden in Indië zich
werkelijk toedragen.

Ondergeteekende:

Naam: _____

Straat en huisnummer: _____

Woonplaats: _____

wenscht zich te abonneren op het nieuwsblad

HET LAATSTE NIEUWS UIT INDIE

tweemaal per week verschijnend.

Abonnementsprijs: f 8.— per jaar
f 4.25 per halfjaar
f 2.25 per kwartaal

Doorhalen wat niet verlangd wordt.

Handtekening: _____

Admin. „Het Laatste Nieuws uit Indië”, Noordeinde 29, 's-Gravenhage
Telefoon No. 112884 Postgiro No. 406200

DRUKTEN HAGEN - 'S-GRAVENHAGE